

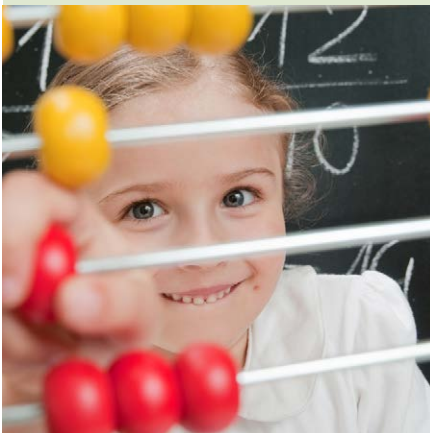
Izabela Mańkowska • Małgorzata Rożyńska

Sfera dojrzałości	Zadania	Uwagi o realizacji
Fizyczna	Motoryka duża	
	1. Zabawy ruchowe, takie jak: pajacyk, swobodne bieganie (np. połączone z zatrzymaniem się dziecka w miejscu w określonej pozie na dany sygnał), skakanie przez skakankę, zabawy równoważne (np. chodzenie po narysowanej linii: krzywej, prostej), jazda na rowerku, hulajnodze. 2. Zabawy w naśladowanie chodu zwierząt: ślimaka (pełzanie), pieska (czworakowanie), zajączka (skoki), słonia (ciężki, powolny chód). 3. Zabawy na placu zabaw. 4. Zabawy z piłką: rzucanie do rodzica i chwytanie, odbijanie, podrzucanie, rzucanie do celu. 5. Wskazywanie i nazywanie poszczególnych części ciała. 6. Określanie, gdzie znajduje się lewa strona, a gdzie prawa. 7. Powtarzanie po rodzicu określonych ruchów z dużą dokładnością, w takiej samej kolejności oraz w podobnym tempie. 8. Zabawy w oporowanie: odpychanie się od ściany oburącz, jedną a potem drugą ręką, siłowanie się w parach: przeciąganie liny, naciskanie pleców na plecy drugiej osoby, boku na bok, ramienia na ramię przeciwnika; w siadzie prostym, a potem w leżeniu na plecach napieranie stóp na stopy drugiej osoby. 9. Zabawy relaksujące, np. dziecko leży na dywanie i słucha słów: „Wyobraź sobie, że leżysz na plaży na ciepłym piasku, czujesz ciepło w stopach, łydkach, kolanach, udach, na brzuchu, dłoniach, rękach, szyi, głowie. Postanawiasz wejść do wody i teraz czujesz przyjemny chłód na...”.	Ad. 5. Polecamy zabawy z publikacji: Bogdanowicz M., <i>W co się bawić z dziećmi. Piosenki i zabawy wspomagające rozwój dziecka</i>, Gdańsk 2000. Ad. 6. Informujemy dziecko, że lewa strona jest tam, gdzie znajduje się serduszko, na lewą rękę nakładamy czerwone serduszko na gumce. Ad. 7. Rodzic staje naprzeciw dziecka i pokazuje kilka ruchów, np. ręka w górę, noga w bok, ukłon do przodu. Dziecko dokładnie powtarza ruchy. Ad. 9. Do wizualizacji wybieramy miejsce przyjazne dziecku, takie, które lubi.

Sfera dojrzałości	Zadania	Uwagi o realizacji
Fizyczna	Czynności samoobsługowe	
	1. Doskonalenie samodzielności w czynnościach samoobsługowych: ubieranie, rozbieranie, sznurowanie butów, posługiwanie się sztućcami, nakrywanie do stołu, sprząatanie swojego pokoju itp.	
	Sprawność manualna	
	1. Dotykanie różnych przedmiotów i określanie ich kształtu, wielkości, ciężaru, zapachu, smaku (o ile jest to możliwe), przeznaczenia (do czego służy). 2. Lepienie z plasteliny, zwijanie wafelki, cięcie nożyczkami po linii prostej lub krzywej narysowanej na kartce, dziurkowanie wykałaczką wykropkowanych kształtów. 3. Zabawa pacynkami (manipulowanie rączkami). 4. Malowanie palcami z wykorzystaniem farb, pasty do zębów, kleju. 5. Zabawy gazetą: zgniatanie kawałka gazety ręką prawą, lewą i oburącz (jednostronnie i z przekraczaniem linii środkowej ciała); wydzieranie drobnych kawałków, zgniatanie, przyklejanie do kartki. 6. Zabawy z klamerkami do bielizny: naciskanie klamerek kolejnymi paluszkami (kciuk – palec wskazujący; kciuk – każdy następny palec). Pracuje ręka prawa, lewa, a następnie obydwie razem. 7. Zgniatanie małych piłeczek gumowych (najlepiej tzw. „kolczatek”). 8. Zabawy relaksujące, np. wspólne z rodzicami wykonywanie masażyków: na plecach, na przedramieniu albo zabawy pacynkami, czyli spacer paluszkami po stoliku w rytm śpiewanej przez dziecko piosenki.	Ad. 1. Ważne jest dostarczenie jak największej ilości tego typu doświadczeń zmysłowych. Ad. 2. Do zabawy można przygotować woreczek, do którego wkładamy różne przedmioty.

Sfera dojrzałości	Zadania	Uwagi o realizacji
Fizyczna	Sprawność grafomotoryczna	
	- Wytwarzanie nawyków ruchowych związanych z kierunkiem pisania (automatyzacja ruchów): - kreślenie linii z zachowaniem kierunku ruchu: linie pionowe – z góry na dół, linie poziome – od lewej do prawej strony, - rysowanie kół w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara (podobnie jak literę C), - rysowanie linii pionowych i poziomych wg wzoru w określonym obszarze, np. w serwetce, na szaliku, - rysowanie ślimaka, spiralek, pętelek, rysowanie po śladzie linii, figur, całych obrazków, - zamalowywanie wnętrza figur, rysunku konturowego, obwodzenie konturów rysunków, - zakreskowywanie pól rysunku liniami pionowymi, poziomymi, ukośnymi, falistymi, - rysowanie z wykorzystaniem różnych kolorów (umiejętne nazywanie kolorów), - rysowanie z regulowaniem nacisku kredki: lekko, mocno oraz średnio. - Zabawy relaksujące, np. rysowanie szlaczków oburącz dwiema kredkami jednocześnie na dużym arkuszu papieru, w rytm spokojnej muzyki albo piosenki śpiewanej przez dziecko.	WAŻNE! Zwracamy uwagę na prawidłowe trzymanie przyborów do pisania, rysowania. Prawidłowy jest uchwyt trójpalcowy. Do rysowania polecane są kredki trójścienne.
Emocjonalno-społeczna	Rozwój emocjonalny	
	- Wspólne zabawy z rodzicami, dzięki którym dziecko będzie czerpać radość ze wspólnego przebywania i nauczy się wielu interesujących go rzeczy, zjawisk, zależności przyczynowo-skutkowych itd. - Budowanie zamiłowania do czytania przez codzienne wspólne czytanie. - Rozmowy na temat przeżyć bohaterów czytanej książeczki, obejrzanego filmu, rozegranego gry komputerowej.	

Sfera dojrzałości	Zadania	Uwagi o realizacji
Emocjonalno-społeczna	Rozwój emocjonalny 4. Wspólna z rodzicem zabawa z komputerem, podczas której rodzic ma okazję zachęcić dziecko do wartościowych zabaw, np. z multimedialnymi programami edukacyjnymi. 5. Wspólne gry stolikowe: rodzice – dziecko; dziecko – rodzicemstwo; dziecko – rówieśnicy. 6. Rysowanie własnych uczuć, np. po silnym przeżyciu – radosnym lub przykrym – zachęcamy dziecko: „Narysuj to, co widziałeś, przeżyłeś, o czym opowiadasz – w taki sposób, jaki tylko chcesz”. 7. Zachęcanie dziecka do mówienia o swoich przeżyciach, próby nazywania uczuć i przeżyć emocjonalnych, np. Jestem na ciebie zła, bo...; Jest mi smutno, gdy...; Bardzo się cieszę, bo... itd.). 8. Zabawy rozładowujące nadmierne napięcie emocjonalne, szczególnie złość, np. zarysowywanie dużych powierzchni jaskrawymi kolorami kredek; rysowanie swojej złości, a następnie podarcie tej kartki i wyrzucenie do kosza; mocne tupanie nogami w wydzielonym kącie, uderzanie pięściami w poduszkę. 9. Zabawy relaksujące, np. taniec listków na wietrze: dziecko i rodzic wchodzi w rolę listków i poruszają się swobodnie w rytm muzyki.	Ad. 4. Wartościowymi zabawami mającymi charakter zabawy edukacyjnej jest program multimedialny: „Gotowość szkolna. Zestaw ćwiczeń do wspomaganie procesu diagnozy gotowości szkolnej oraz stymulacji funkcji percepcyjno-motorycznych i umiejętności matematycznych”. Ad. 7. Po narysowaniu swoich przeżyć dziecko uwalnia nagromadzone napięcie emocjonalne.
	Rozwój społeczny 1. Zabawy z rówieśnikami, rodzicami i innymi dorosłymi. 2. Określanie dziecku zasad rządzących daną zabawą, grą i konsekwentne ich przestrzeganie. 3. Egzekwowanie norm i zasad życia społecznego: wypełnianie obowiązków w domu, np. sprzątanie zabawek po zabawie, przyborów po rysowaniu, pomoc w przygotowaniu posiłków itp. 4. Inicjowanie rozmów z dziećmi na temat zbliżających się nowych obowiązków związanych z pójściem do szkoły. Przekazywanie dziecku pozytywnych sygnałów o szkole: to przyjazne miejsce, w którym będzie się uczyć ciekawych rzeczy oraz pozna wielu nowych przyjaciół.	

Sfera dojrzałości	Zadania	Uwagi o realizacji
Umysłowa	Funkcje wzrokowe 1. Zabawy w spostrzeganie, np.: „Znajdź w pokoju przedmioty przypominające kształtem koło, potem kwadrat, prostokąt, trójkąt”. 2. Układanie gotowych puzzli. 3. Wykonanie własnych puzzli: rozcinanie nożyczkami pocztówki na kilka elementów, mieszanie i składanie. 4. Wyszukiwanie różnic i podobieństw między dwoma obrazkami. 5. Śledzenie i rysowanie na obrazku labiryntów. 6. Wyszukiwanie przez lupę wskazanych małych elementów obrazka, figur, cyfr, liter. 7. Wodzenie wzrokiem za obiektem, np. za lizakiem lub małym przedmiotem, który dziecko trzyma przed sobą na wysokości oczu, rysując w powietrzu linie: poziome (przekraczając linię środkową ciała), pionowe, w kształcie fal, zygzaków, koło, kwadrat lub dowolny rysunek z pamięci. 8. Zabawy relaksujące wzrok, np. dziecko leży na dywanie, słucha spokojnej muzyki i rysuje po suficie światłem latarki różne wybrane przez siebie kształty. Może to robić w rytm słuchanej muzyki.	Ad. 2, 3. Zaczynamy od niewielkich ilości puzzli. Ad. 7. Dziecko podąża wzrokiem za przedmiotem, nie ruszając głową. Powinno uniezależnić ruch gałek ocznych od ruchów głowy oraz płynnie przekraczać linię środkową ciała.
	Dojrzałość do uczenia się matematyki 1. Nazywanie różnych kształtów podczas obserwacji środowiska, w którym dziecko przebywa, np. w domu, na spacerze, w parku itp. 2. Planowanie i budowanie z klocków różnych konstrukcji według określonych cech, np. koloru, kształtu, wielkości, przeznaczenia. 3. Przeliczanie różnych elementów przyrodniczych (np. gałązek, kasztanów) oraz przedmiotów (np. zabawek, cukierków, klocków itp.). 4. Zabawy w przelewanie wody, przesypywanie, dokładanie, dolewanie, dosypywanie, mierzenie długości wymyśloną miarką (np. kawałkiem paska gazety). 5. Określanie odległości, np. ile kroków (stóp) jest od... do... 6. Zabawy w sklep: kupowanie, sprzedawanie. 7. Układanie klocków według sekwencji (np. 2 czerwone kwadraty i 2 zielone koła) oraz kilkakrotne powtarzanie ich z pamięci.	Ad. 5. Polecamy zabawy z publikacji: Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., <i>Dziecięca matematyka. Książka dla rodziców i nauczycieli</i>, Warszawa 2007

Sfera dojrzałości	Zadania	Uwagi o realizacji
Umysłowa	Mowa (umiejętności konwersacyjne) 1. Zachęcanie do wypowiadania się pełnymi zdaniami, wyrażania prośb, życzeń, własnych sądów i ocen oraz formułowania pytań. 2. Wspólne czytanie książek – dziecko powinno opowiadać i wzbogacać zasób słownictwa.	
	Mowa (sprawność artykulacyjna) 1. Powtarzanie rymowanek, wierszyków. 2. Zabawy i ćwiczenia usprawniające artykulatory; powtarzać należy po kilka lub kilkanaście razy, w zależności od możliwości dziecka. Do ćwiczeń warto wykorzystać maskotkę (np. pieska), która chwali dziecko i zachęca do precyzyjnego wykonania wszystkich ćwiczeń. • Ćwiczenia warg i policzków – cmokanie i parskanie; – wysuwanie do przodu i rozciąganie warg (na zmianę); – puszczenie baniek mydlanych przez słomkę; – dmuchanie na przedmioty (piórko, watkę, wiatraczek, płomień świeczki); • Ćwiczenia żuchwy – wysuwanie żuchwy ku przodowi i cofanie (przy otwartych wargach); – ruchy żuchwy na bok – na zmianę w prawo i lewo; • Ćwiczenia języka – wypychanie językiem policzków (zabawa „szukaj języka”); – dynamiczne wysuwanie i cofanie napiętego języka do jamy ustnej (zabawa: „język szpada”); – wysunięty daleko na zewnątrz jamy ustnej język „zatacza koła” w lewo i w prawo; – pionizowanie języka – unoszenie języka do nosa; – kłaskanie językiem (klik-klok); – drapanie podniebienia czubkiem języka (zabawa: „język drapcio”); • Ćwiczenia podniebienia miękkiego – chuchanie „Chu-chu-cha!”	

Sfera dojrzałości	Zadania
Umysłowa	Funkcje słuchowo-językowe • Staranne wykonywanie zabaw wg poleceń: • Zapamiętaj zdanie i starannie je powtórz. 1. Mały kotek wszedł na płotek. 2. Obok garnuszka usiadła muszka. 3. Ta dynia jest olbrzymia. 4. Żabka mała do wody skakała. 5. Te wróżki mają bosc nóżki. 6. Obok gajówki rosną borówki. • Kotek i piesek spierają się, jak należy powiedzieć zdanie. Posłuchaj, co mówią zwierzęta, i wskaż, kto ma rację. Przykład 1: Kotek: „Miś siedzi na półce.” Piesek : „Miś siedzi w półce.” Przykład 2: Kotek: „Dwa lalki leżą w wózcisku.” Piesek : „Dwie lalki leżą w wózcisku.” • Posłuchaj, co mówi „Zepsuty robot”. Powiedz to słowo poprawnie (wyrazy mówione z opuszczeniem 1 głoski): (z)-egarek (b)-ałwanek (p)-arasolka (m)-otylek • Posłuchaj rymowanek, które ułożyły dzieci w przedszkolu o swoich domowych zwierzątkach. <i>Poplątały wełny motki. Małe, czarne, dwa ... (kotki). Wchodzi na płotek mój zwinny ... (kotek). Marchewkę, ziarno wkładam do karmnika. Ale to w mig znika za sprawą ... (chomika).</i> • Posłuchaj rymowanek. Zgadnij, co lubią jeść zwierzęta. <i>Zaraz się wszystkie dzieci dowiedzą, co leśne zwierzęta zwykle jedzą. Wiewiórka ruda, ta co w dziupli mieszka, zjada nasiona, szyszki i małego ... (orzeszka). Dzięcioł od rana szuka w pień wytrwale. Wyjada z kory tłuszczutki ... (robale). Gromadka dzików ryje ściółkę wszędzie. Ich przysmakiem są z dębu ... (żołędzie).</i> • Głośno, wyraźnie powtarzamy: <i>Krzyczą wróble, ile sił. Każdy chce zaćwierkać: ... Ćwir! W obozrze gwar i szum. Prosięta chrumkają: ... Chrum, chrum, chrum! Kici kici, kotek wstał. Prosi mleczka, miauczy: ... Miaaaau! Siedzi w stawie żabek tłum, który kumka: Kum, Kum, Kum!</i> Zabawy relaksujące słuch, np.: Dziecko siedzi w wygodnym fotelu i słucha wybranej muzyki. Zadaniem dziecka jest odgadnięcie: jakie instrumenty było słychać, ile razy zadźwięczał trójkąt albo co wyobraziło sobie podczas słuchania tej muzyki?